

|                  |                                 |
|------------------|---------------------------------|
| ՐԱԼՈՒ            | Պր. Առաքել Սարգսյանն է:         |
| ՊԵՏԵՐՐԱՌԻԲԳ      | Պր. Ստ. Պ. Ստեփանյանն է:        |
| ՄԼԻԿՍՄԱՆՐԻՒԼ     | Պր. Էֆ. Օհանյանն է:             |
| ՐՈՒՍԶՈՒԼ         | Պր. Գ. Գ. Մարգարյանն է:         |
| "                | Պր. Ստեփան Տերտրեքյանն է:       |
| ՄԻՐՐԻԿԱ (Boston) | Հալախանյանի յուզ. Խոյզարյանի է: |
| "                | Ե. Տեր Հալաքյան (Worcester).    |
| ԿՐԻՍ             | Հ. Առաքսյանն է. Մարիկյան:       |
| ՎԼՆ              | Տիգրան Էֆ. Հիթճևան:             |

**ԽՐԵՑԳՐԱԻՔԵՆՆ ԶԱՍՑԷՆ**

Rédaction de la Revue „Handes“, Vienne (Autriche) VII, 2 Mechitharistengasse 4.

**ԱԶԳ. ԽԵՐԽԵՐՈՒ ԲՈՎԸՆԴԱՊՈՒԹԵՆԷՆ ԳԵՂՈՒՄԻ**

“Ազդակ, 1908, թ. 1-3:

Թ. 1: ՄԱՏԵՆԸ ՆՈՍՈՒՄԵՆ: Վ. Թ.՝ Պետրոս Դոս-  
թեան. իրգեք եւ տաղեր. Ազատ Մատենադար. Կ. Պոլիս:

“Ասպարեզ, 1908, №. 18—20:

Թ. 18: Տ-րժյի՛ Մշտցնակ առածներ (10):

“Արարատ”, 1908, №. 11—12:

Թ. 11: Կենսագրական ծանոթութիւններ նորընտիր Պա-  
տրիարքին (Մատթէոս արքեպ. Իզմիրեանի): — Գաւառի ճա-  
կատագրի տոնը (Համբարձումը), զինակ հանելու սովորութիւնը  
եւ զինակի երգերը:

Թ. 12: ԱՖԻԼԵ-Ն Մ.: Ուրուագծեր 19-րդ դարու Հայոց  
գրականութեան պատմութիւնից:

“Արեւելեան Մամուլ, 1908, թ. (12), 19—51.

Թ. 12: Սպիտակ Մ.՝ Նոր քերականութիւն արդի հայե-  
րէն լեզուի: — 22: Դաւթի եղի՝ Կարգ գիւտի մասին: —  
23: Նապօրի Միտրի՝ Դարձակ «Ծոծօր» (24-26):  
24: Այլապէս Ա. Յ.՝ եպիսկոպոսական ձեռնագրութիւն Ստեփանոս  
կենդանոյն մէջ յերուսաղէմ: — 25: Աւետիս Գեորգ Լոր.  
Հայեպի կենդանոյն հտնութիւնները (37): — 38: Յարութիւն  
Վահան Կառաւանկի բարբեր. սուներ: — 41: Բառնիկի՝ Չէլ-  
թուն Ե. Ս. Ստատուածնայ վարդեր: — Եշիկոբ Շահմանյան:  
Գովաճիս Եօնէ՝ Կարաքար տարբեր աշխարհաբարի մէջ: — Վահ-  
Տօ. Մ.՝ Սամոսպլաք: — Դաւիթ Ա. Լիւիէ եղ.՝ Սրբազանութիւն  
ներ Ստարապոյեցի Ա. եւ Բ. զբերուն Թարգմանութեան վրայ:  
— Դաւիթ Ա. Սիւտ.՝ Տաճկահայոց թատերութիւն:

"Արեւելք", 1908, № 6975—6991:

6975: ՌԻՔԷՐՆ Երանուհի, պատմական վեպ (6976—91): —  
6984: Էմանուել Լեօ: Լիպստադտ առևանջարկող թիւն ժը-  
պրաճառար: — 6987: ՄԱՏԻՆԵՐՈՍՍԿԱՆ: Բեքէի իր: Է-  
մանել Ե: Լափինեան, վերին Թաղաւոր Հայոց, Կ. Յ. Բառ-  
մաթեան: Պարիս 1908:

“Արձագանգ”, 1908/9, թ. 1—117:

Թ. 8: Սեֆեր Դեյ' Էջ մը օսմանեան պատմութենէն (1861—1908) (17): — 18: Ահարոնի Ա' Էջ մը ազօթիք (19--25): — 78: Ռեֆէլ' Դաւիթ Բէկ (79—117):

“Բիւզանդիոն», 1908, №. 3700—3731:

Թ. 3700: ՅՐ-ՔԻ-ԼԻ-ՆԱՍԻՆ ԱՐԿԵՆ՝ Յ. Գ. Մ. ԹԱՆՈՒՄ-  
Հայ հին վաճառականութիւնն եւ վաճառականը 1740—1890.  
Կ. ՊԷԼ. 1908: — 3703: ՄՐՇԵՐԻՆ Յ. Գ. ՓԻՐԻՏՈՎՅԱՆԿԱՆ ԵԿ-

|                  |                                 |
|------------------|---------------------------------|
| ՐԱԼՈՒ            | Պր. Առաքել Սարգսյանն է:         |
| ՊԵՏԵՐՐԱՌԻԲԳ      | Պր. Ստ. Պ. Ստեփանյանն է:        |
| ՄԼԻԿՍՄԱՆՐԻՒԼ     | Պր. Էֆ. Օհանյանն է:             |
| ՐՈՒՍԶՈՒԼ         | Պր. Գ. Գ. Մարգարյանն է:         |
| "                | Պր. Ստեփան Տերտրեքյանն է:       |
| ՄԻՐՐԻԿԱ (Boston) | Հալախանյանի յուզ. Խոյզարյանի է: |
| "                | Ե. Տեր Հալաքյան (Worcester).    |
| ԿՐԻՍ             | Հ. Առաքսյանն է. Մարիկյան:       |
| ՎԼՆ              | Տիգրան Էֆ. Հիթճևան:             |

«Գեղարուեստ», 1908, №. 1—2.

Թ. 1. Լ. Կ. Ուրուսաքի միջնադարան Լոյ Նկարու-  
թեան [փորձ ուսումնասիրութեան] (Գր. — Սիւրբ-Գ. Գեղեթի  
վրայ [թարգմանի անցնելու եւ ներկան (պատմական ճայեացք) (2):  
— Զ. Ե. Տէր-Ի. Թիւրք բանաստեղծութիւն — Ալ. Նկարել  
վրայեան Սիւրբեան: — Սիւրբ-Լ. Զարուստեան (վարպետի  
գեղեցանկեր): — Լ. Գ. Գեղարուստեան Լոյ մամուլի նախ-  
քան «Գեղարուստար» (Թ. Բ. Գեղեցիկ ճայեացք): ՄԱՍՏԻՆԱՅՈՍԱՆ  
1910-Բ. 1. Արեւի Գեղեթի Ա. Իսահանեան «Երբ որ Եւ զերեւոյ  
Թիւրքի» 1908: — Լ. Գ. Ընտանիկի Կուրգանեան «Երբ որ  
զօղանքներն բանաստեղծութիւններ Ա. Պրակ. Նոր-Նախիճեան  
1907: — 3. Սիւրբ-Գ. Ն. Նիկարայեան Զիբոյցեան վերածնուն-  
թեան մեղեդիներ Ալ. Զարուստեան 1906: — 4. Արեւի «Գեղե-  
րանկան չիւստեղծութիւն Թիւրքի» 1903: — 5. Զ. Ե. Տէր-Ի.  
«Սեւ Թաւուր» գրամա 2 քարտեղծութեան Կեղ. Ա. Ընտա-  
նեանի:

[illegible]

“Горб”, 1908, № 71—92.

Թ. 72: X՝ Հայոց պատմութիւնից (Ստ. Լիօցեանի 5րդ դասագիտութիւնը կովկասագիտական կուրսերում (ՌՅ. 86): —  
73: II. Բ՝ <sup>4</sup> «Հայկական ընտանոցներու թիւն անցելում», (Գա-

ախտութիւն Աբշ. 2օպանանի): — 78: Ս. Գ. Սերայի բա-  
նաստեղծներ (Պատասխանութիւն Աբշ. 2օպանանի): — 84:  
Վրացի յօդերանք: — 90: ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱԿԱՆ: Աբշ.  
Grundriss der Geschichte des armenischen Rechtes von Dr. Josef  
Karst (91):

**“Երիտասարդ Հայաստան,” 1908, թ. 19—27.**

Թ. 19: Երէտէնի Ուղեւորի նամակներ (Կ. Պօլսոմ) (20  
—21, 23—27):

**“Զանգ,” 1908, թ. 11—12.**

Թ. 12: Գրէտէնի Գրէտէն — Գրէտէն Բաղրի Հայկական  
Թատրոնի սկզբնաւորութիւնը:

**“Ժամանակ,” 1908, թ. 36—59.**

Թ. 38: Կաղանի էջեր՝ ինչպէս ծագում առաւ ազատու-  
թիւնը (43. 47. 49. 51. 55—59): — 41: Հայ բարոյագէտի մը  
Հայնացները (16. 51—54): — 54: Կանոնադիր. Վաւերացում  
Աթենքի եւ Պիւրէնի ուղղաբառ. Հայ հասարակութեան:

**“Կոնակ,” 1908, թ. 50—52.**

Թ. 51: Լեւոնի Ս. Գ. Մասնակի կենսագրութիւն  
Խրիման Հայրիկի:

**“Հայրենիքի Քնար,” 1908, թ. 5—13**

Թ. 7: Թուրքիոյ Հ. Երկայ ժողովրդային բանահիւսու-  
թիւնը (8):

**“Հովի,” 1908, թ. 46—50.**

Թ. 46: Գրէտէնի Երէտէն — Գ. Պատմական քաղաք-  
ներ (47—49): — 50: Մալթիէն Սերտի Իսթանբուլ Տ. — Մի-  
րաքանի թուարանութիւնը:

**“Սանգունի Էջեր,” 1908, թ. 2288—2319.**

Թ. 2288: Բէտի Սերտի Բանտէ բանտ (2289—2319)  
— 2291: Բէտի Սերտի Ուղեւորութիւն Սանգունի Մարա-  
թուի լեռն: — 2311: Կալիսի Սերտի Էրկանդադի “Իւզիկէն”:

**“Մեմուիսի Ախար,” 1908, թ. 4620—4621.**

Թ. 4620: Նիւլուի Թ. Կ. Համաժողովական քննադա-  
տութիւն Կ. Հայոց Կանոնադրութեան ծրագրին (4621):

**“Մշակ,” 1908, թ. 269—290.**

Թ. 269: Ա. Բաթուրի ափերը (280—281): — Լ. Գ. Ս.  
Աբշ. 2օպանանի երկրորդ դասախոսութիւնը (279): — 277:  
Էրկի Պոլսական նամակներ (278. 284—6. 288—290): —  
280: ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱԿԱՆ: “Վերջաւորում, Որ. 2, գրական գեղա-  
բուստականներ ժողովական հանգէս:

**“Յուշարար,” 1908, թ. 9.**

Թ. 9: Տեր-Գրէտէնի Էրկի “Նիւլուի Հայ Թատրոնի պատ-  
մութեան համար. — Մալթիէնի Սերտի Իսթանբուլ 1879—1883:

**“Նեմաթ-ը-Միլլէթ,” 1908, թ. 1—7.**

Թ. 2: Տեղի. Տաղաւարեան էֆենտի հարկաւոր մէկ բա-  
նաստեղծութիւնը (3): — 5: Թ. Գ. Յակոբ Միլլէթ-Երկանի  
(Բաթուրի): — 7: Բանտէր Ռուսահայ գրականութեան. Միլլէթ  
Նալբանտեանը 1830—1866:

**“Նոր-Գար,” 1908, թ. 3.**

Թ. 3: ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱԿԱՆ: Մալթիէն Սերտի Թուա-  
բանական ինչպիսիք (Լ. եւ Գ. տարի: Կաղանց օր. Ս. 2օր-  
փեան. Կար-Երկան 1906:

**“Նոր Կարոյ,” 1908, թ. 3—6.**

Թ. 4: Աբշ. Ս. “Հայոց եկեղեցական ծխական դպրոց-  
ների կանոնադրութիւնը եւ ծրագիրը: 2. Ս. Զանգունի-  
(Ժողովրդական հէքիւթ): — ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱԿԱՆ: Կիւն-  
Պր. Կ. Փաշանեան-Խան: “Ընդարձակ դպրոցական առըջնադա-  
հութիւն. Աղեւսանդիր 1908:

Թ. 5: Տեր-Գրէտէնի Նիւլուի Ուղեւորական ախար-  
ներ՝ Ս. եւ Գ. տալերը: — 6: Իսթ. Նիւլուի Երկան յօդե-  
րանը: — ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱԿԱՆ: Խալի Գ. “Արեւիկ” պատ-  
կերադարձ դրոշմարանի Ղ. Աղապարի 1908:

Թ. 6: Երկանի Արեւիկ Միլլէթարդ դպրոցները Կովկա-  
սում: — ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱԿԱՆ: Երէտէնի Լ. Ս. Տեր-Եր-  
տեան “Մեր ծխական դպրոցներում” պարագայում նպատակաւոր-  
մար կարգի ու պարագայում քննարկի արդի նաւաւորութեան անհրա-  
ժեշտ պայմանները. Էրկի 1908:

**“ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԵԱԿԱՆ,”**

ՀԱՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Հ. Գ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

**ԱՌՅԱՆ ՏԵՍԱՆ ՀԵՏԵԻՆԱԼ ԳՐՔՈՅԿՆԵՐԸ**

1. Լուսաւ. — Սահմանադրութեան Լուսաւոր Գիրմ 1 Կ. ղըշ.
2. Երկուստեանի կարծիքը Նալկական դատի մասին Գիրմ 1 Կ. ղըշ.
3. Ս. Զանգունի. — Աղապարի Նալկական. Գիրմ 1 Կ. ղըշ.
4. Ե. Անարուհան. — Աղապարի Նալկական Ե. Մաս, Գիրմ 1 Կ. ղըշ.
5. Ե. Անարուհան. — Աղապարի Նալկական Ե. Մաս, Գիրմ 1 Կ. ղըշ.

**ՄԱՍՈՒԼԻՍԱԿԵՆ**

Երկրած Հայաստան, Տարած Եւ Ստորոհ:  
Բր. Միքայէլյան. — Կովկասի Տրամաւորութիւն:  
Կրպակալի. — Իշխանութեան ղեկ:  
Պիւլիւլու. — Հայ, լոյս ու ազատութիւն:  
Պիւլիւլ. — Մարդու ծագումը:  
Ստորոյ. — Իշխանութեան Նալկական ղըշները:  
Անարուհան. — Պատմութեան:

**ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋԵՆ**

Կրպակալի. — Երկրաւորութեան:  
Երկուստեան. — Կովկասի ղըշները:  
Տրվի. — Դրամաւոր ղըշները ըստ Մարտի:  
Ուղիւլ. — Մարտի ղըշ եւ Սեղաւորութիւն:  
Երկուստեան Հայաստան. Կրպակալի:  
Հեքիլի ծրագ. — Հոգաւորութեան ղըշ:  
Օսմ. սահմանադրութեան ղըշները:  
Ժողիւ. — Հայրենասիրութիւն եւ Միջազգայնութիւն:  
Հայկական շարժումը Պոլսի մէջ 1895—96-ին:  
Աղիւլ. — Սերտ (Նոր կանաչութեան):  
Կը ղըշները Պոլսի եւ Կովկասի Դրամաւորութեան  
մաս: Պատմութեան կը գտնուի Սեքեան խան. թիւ 17:

**ԱՐԵՎԵԼ**

**ՕՐԱԹԵՐԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ  
ԵՒ ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ**

Հայոց Rédaction du journal arménien

Arevelk

Constantinople, Galata.

# ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Պատիւ ունիմ յայտնելու ի գիտութիւն տ. հրատարակիչներին, որ Թարգմանութեան և տպագրութեան համար պատրաստ է ՊՐՈՓ. ՀՐԱՍԼԻԻ ԲՕՍԿՈՒ ԵՒ ՍՏԻՒԱՐՏԻ

Գիտական ձեռնարկների սերիայից

ԵՐԵՄ 160 **ՖԻԶԻԲԱ** ԵՐԵՄ 160

Հ. Ռ. Prof. Balfour Stewart. F. R. S.

Պատրաստում է տպագրութեան համար.

**ՈՒՅՏՈՒՆ ԵՐԿՐԱԶԼՈՒԹԻՒՆ ԷԼԵՄԵՆՏՆԵՐԸ**  
**White's Elements of Geometry. Plane and Solid**  
**By John Macnie. A. M.**

400 ներսից քաղկացած մեծադիր աշխատութիւնը.

Լիայոյս ներքո ռուսամասէր պարոնները եւ ռուսամասրանական վարչութիւնները շնորհակալ իրենց միջոցներով նպաստել տայ Թարգմանութիւնների հրատարակման գործին:

Պայմանների մասին դիմել — ՀԱՅԿԷՋԵՆԻ ՎԵՐԺԱՐԱՆԵ, ՌՈՍՏՈՒՅԻՉ ԼԵՒՈՆ Մ. ՍԱՀԱԿՅԵՒՆԻՆ.

Ստոր քաղաքներից նամակով. — LÉON M. SAHAG.

Toumanian Bros. Teheran Persia.

## ԲԱԶՄԱՎԵՊ

ՎԵՐՍՆԵՐՈՐԴ ՎԵՅՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

„Imprimerie Arménienne“

St. Lazare VENISE (Italie).

ԲԱՅՈՒՆԸ Է 1909 Թ. ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

## ՆՈՐ ԴՊՐՈՅ

ԱՍՍԱԳՐԻ

(Երկրորդ տարին)

Հրատարակութիւն «Կովկասի Հայոց Դպրոցների Ուսուցիչների և վարժուիչների Միութեան» կնիքով. վարչութեան.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ԲԱԺՆԵՎՃԱՐՆ Է

Ուսուցչ. Միութ. անդամների համար տարին. 3 ր. կէս տար. 2 ր. Ոչ անդամների համար. . . . . 5 ր. . . . . 3 ր.

Տարեկան բաժանորդ գրույններ կարող են բաժնեկցարկ ուղարկել երկու նույն. բաժանորդ գրուելիս Միութեան անդամները 2 ր. իսկ ոչ անդամները 3 ր., իսկ մաքցածը՝ յունիսին:

Խմբագրութեան հասցէն է՝ Тифлис, Редакция журнала „НОР-ДПРОЦЪ“, Tiflis (Caucase) Rédaction du journal „Nor Dprotz“.

Պատասխանատու Խմբագիր

ԻՍԷԷԿ ԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

# ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՄՍԵԹԵՐԹ

ՄԺԺՄԻՐԻ 32 ԼՆԵՐՈՎ ԵՒ ԵՐՈՎԱԿԱՆ ՏՆԱՆԻՈՎ ԱՅՈ ՂԱԺԱՅՆՆԵՐԸ ԻՐ ՆԱԽԻՆ ՈՒՂՈՒԹԵԱՄԸ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱՆԿԻՄՆԵՐՈՎ ԵՄԻ ԿԸ ՄԵՆԸ ԿԱՆՈՆԱՐԱՐԱԿԼԱՄ՝ միշտ Ներուհաւ բաժանումներով:

1. Հուս գիտական: — 2. Մանկավարժական: —
3. Հայ Մայրեր: — 4. Գիտական-տնտեսական-Հողագործական: — 5. Գիտական լուրեր: — 6. Սոցալար գիտելիքներ: — 7. Գիտական Մատենագրական: — 8. Հարցումներ, Մրցումներ: — 9. Նամակատուի:

ՎԵՑԱՄՄՍԵՆՑ ԲԱԺՆԵԳԻՆՆ Է

|                                            |            |
|--------------------------------------------|------------|
| Երրորդ . . . . .                           | 7 ֆրանք    |
| Թուրքիա . . . . .                          | 30 դրուշ   |
| Մեքսիկա . . . . .                          | 1½ տուսլար |
| Ռուսիա եւ Պարսկաստան . . . . .             | 3 ռուբլի   |
| 10 օրինակի բաժանորդագրուողին 1 օրինակ օրի: |            |
| Բաժնեկիւն, յողում, Թղթակցութիւն դրկել      |            |

Institut Arménien, LAUSANNE (Suisse) հասցեով

Տէր եւ Տնօրէն

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ

Տօթ. Գիտ.

ԲԱՅՈՒՆԸ Է 1909 Թ. ԲԱՒԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

## ՀՈՎԻԻ

ՀԱՐԱՎԱԿԱՆ ԵՐԻՒՆ

ԶՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան . . . . . 4 ռուբլի  
 Կէս տարուան . . . . . 2 ռ. 50 կ.

ԵՊԱՌԿ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԶԻ ԸՆԴՈՒՆԵԻՈՒՄ

Հասցէ՝ Rédaction „Hoviv“. Tiflis, Caucase, Russie.

ԲԱՅՈՒՆԸ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

## ՄԶԱԿ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐԻ

ՆԵՐԿԵՑ 1909 Թ. ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

(37-ՐԴ ԵՐԻՒՆ)

“Մշակ” տարեկան գինը 10 ռուբլի է, տասն եւ մէկ ամսուանը նոյնպէս 10 ր., տասն ամսուանը՝ 9 ր., ինն ամսուանը՝ 8 ր., 8 ամսուանը՝ 7 ր., եօթ եւ վեց ամսուանը 6., հինգ ամսուանը՝ 5 ր., չորս ամսուանը՝ 4 ր., երեք ամսուանը՝ 3 ր., մէկ ամսուանը՝ 1 ռուբլի:

Լուրերի համարները պէտք է վճարել տարեկան 6 դուսլար. Եւրոպայի բաժանորդները՝ 30 ֆրանկ. Պարսկաստանի բաժանորդները՝ 10 ռուբլի. Թիւրքիայի բաժանորդները՝ 120 դրուշ:

Հասցէները փոփոխելու համար պէտք է ուղարկել նոյն ֆին հասցէն եւ միջնորդ ժամանակ 40 կ. նամակադրով:

Մեր հասցէն. Тифлис, редакция „Мшак“. Եւրոպայի համար, Tiflis, Rédaction du journal „Mshak“.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԻ ԸՆԴՈՒՆԵԻՈՒՄ